

Människorättsdelegationens rekommendationer för främjandet av de grundläggande och mänskliga rättigheterna under regeringsperioden 2019-2023

Människorättsdelegationens ställningstaganden (2016-2018)

- Finansieringen och koordineringen av arbetet för bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet förbättras.
- Translagen reformeras totalt och kravet på avsaknad av fortplantningsförmåga stryks ur lagen.
- Rättsskyddet för asylsökande återställs bland annat med avseende på besvärstiderna och tillgången till rättshjälp till den form som rättsskyddet hade före reformen av utlänningslagen år 2016.

De grundläggande och mänskliga rättigheterna i beslutsfattandet

- Genom att utvidga koordineringen av de grundläggande och mänskliga rättigheterna samt de strukturer dessa kräver till att gälla också regional- och lokalplanet är det möjligt att främja regional- och lokalförvaltningens åtagande att tillgodose de grundläggande och mänskliga rättigheterna.
- Lagberedningens kunskapsbas stärks genom att kartlägga forskningsbehoven inom området för de grundläggande och mänskliga rättigheterna och finansiera forskningen med statsrådets forskningsmedel.
- Kunskapsbasen stärks också genom att utveckla dialogen och utöka möjligheten för olika befolkningsgrupper att delta som stöd för beslutsfattandet.
- Lagberedarnas kunskap om grundläggande och mänskliga rättigheter stärks med utbildning.
- Förhandsbedömningen av de konsekvenser som lagstiftningen, olika myndighetsprojekt samt uppskattningarna av inkomster och utgifter för stats- och kommunbudgetarna har för de grundläggande och mänskliga rättigheterna effektivteras och uppmärksamhet fästs speciellt vid anhopningen av negativa konsekvenser.

- Rådet för bedömning av lagstiftningen fäster i sin verksamhet större uppmärksamhet än tidigare vid frågor som gäller de grundläggande och mänskliga rättigheterna.

Främjande, uppföljning och övervakning av de grundläggande och mänskliga rättigheterna

- Mera fostran och utbildning om grundläggande och mänskliga rättigheter ordnas på alla nivåer inom förvaltningen.
- Lättillgänglig information om grundläggande och mänskliga rättigheter tas fram och publiceras på olika språk och anpassas för olika kommunikationsmedel och -sätt.
- Resurserna och behörigheterna för aktörer som främjar, följer upp och övervakar de grundläggande och mänskliga rättigheterna granskas och aktörernas verksamhetsförutsättningar stärks.

Jämlikhet, olikhet, ojämställdhet och delaktighet

- Diskrimineringsombudsmannens behörigheter utvidgas till att omfatta diskrimineringsfall i arbetslivet. Dessutom effektivteras förebyggandet av diskriminering i arbetslivet och utbildningen.
- Nya metoder tas fram för att bekämpa hatbrott baserade på antisemitism och islamofobi och de förslag som statsrådets arbetsgrupp för hatretorik har lagt fram genomförs i bred skala.
- Åtgärder för att förbättra det allmänna språkklimatet vidtas och minoriteternas och minoritetsspråkens synlighet i samhället stärks. Speciell uppmärksamhet bör fästas vid det svenska språkets ställning som nationalspråk.
- Alla garanteras en tillräcklig utkomstnivå genom att nivån på grundskyddet höjs.

- Fattigdomen bland barnfamiljer reduceras bland annat genom att kritiskt granska de ackumulerade effekterna av nedskärningarna i social- och arbetslöshetsunderstödet för barnfamiljer samt genom att ta fram korrigeringsåtgärder.
- Omedelbara åtgärder vidtas för att säkra att personalen är tillräckligt stor och håller god kvalitet.
- Tillsynen över barnskyddet utvecklas från att vara reaktiv mot att bli mera förutseende och förebyggande.
- Barn och unga i hela landet garanteras tillräckliga mentalvårdstjänster (också när det gäller förebyggande åtgärder). Handledningen av unga som löper risk att marginaliseras främjas, så att de utnyttjar den service som finns att tillgå.
- Jämlik tillgång till tjänster för medborgarna speciellt på glesbygden främjas.
- Tillgodoseendet av språkliga rättigheter och möjligheten att använda sitt eget språk i samband med social- och hälsovårdsreformen tryggas. Speciell uppmärksamhet bör fästas vid det svenska språkets ställning som nationalspråk.
- Tjänsterna för personer som utsatts för våld i nära relationer utvecklas och tillräcklig specialkompetens garanteras i olika delar av Finland.
- Ingripandet i våld mot kvinnor sker också lagsiftningsvägen bland annat så att lagstiftningen som gäller sexualbrott reformeras.
- Samernas självbestämmanderätt och reella möjligheter att påverka beslutsfattandet förbättras så att principen om fritt informerat förhandssamtycke respekteras.
- Möjligheterna för olika grupper att bevara sitt språk och sin kultur effektivteras och uppföljningen av att teckenspråkslagen iakttas utvecklas.
- Samhällets processer för deltagande och verksamhetskulturer med utrymme för inflytande stärks.

Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

- De ackumulerade effekterna av klientavgifter och självriskandelar för personer med funktionsnedsättning utreds med avseende på dessa personers socioekonomiska ställning. De negativa effekterna av avgifterna och självriskandelarna minskas.
- Utbildningsnivån och möjligheterna att delta i arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning förbättras med olika metoder.
- Tillgänglighet och tillgång främjas i bred skala på alla delområden i samhället.

- Den europeiska tillgänglighetslagstiftningen stöds med större ambition än för närvarande.
- Nya verksamhetsformer utvecklas, som gör det möjligt att på ett heltäckande sätt involvera personer med funktionsnedsättning, även barn, i samhällsdiskussionen och det samhälleliga beslutsfattandet.
- Partsställningen för personer med funktionshinder stärks med avseende på tjänster för funktionshindrade, inklusive marknadsbaserade tjänster.

Äldre personers rättigheter

- Äldre personers rätt till ett värdigt liv och jämlika tjänster tryggas.
- Främjandet av äldre personers rättigheter och övervakningen av att de tillgodoses stärks fortsättningsvis.
- Finansieringen som har beviljats riksdagens justitieombudsman och Människorättscentret för övervakningen och främjandet av äldres rättigheter tryggas också i fortsättningen.

Framtidens teman - här redan idag

- Tillgängligheten, tillgången och jämlikheten beaktas med större effektivitet i digitaliseringsprojekten.
- I samband med digitaliseringen, liksom också när ny teknik tas i bruk och utnyttjas, tryggas informationssäkerheten, dataskyddet och skyddet för privatlivet.
- Medietolkningen och källkritiken utvecklas och mera utbildning i anknytning till dem ordnas.

Människorättsdelegationen är ett nationellt samarbetsorgan för aktörer inom området för grundläggande och mänskliga rättigheter. Delegationen behandlar vittsyftande och principiellt viktiga ärenden som gäller de grundläggande och mänskliga rättigheterna. Människorättscentret och dess människorättsdelegation bildar tillsammans med JO Finlands nationella institution för mänskliga rättigheter.

<https://www.manniskorattsentret.fi>